

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἄγγελος Βλάχος (μετ' εἰκόνας).
 Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γρ. Ξ.
 Ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἀσάφεια ἐν τῇ ποιήσει, ὑπὸ Κωστή Παλαμᾶ.
 Ἡ Λαογραφία τῆς Λέσβου, ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου.
 Σοννέτα, Τὸ 1894, ποιήματα ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζώκη.
 Μεσανύχτα, ὑπὸ Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.
 Ἀθηναϊκοὶ περίπατοι: Τὸ κάτω Σιντριβάνι, ὑπὸ Γ. Βώκου.
 Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις.
 Ἐπιστημονικὰ Ἀνάλεκτα.—Χρονικά.
 Ἀλήθειαι.—Δάνειον Πνεύμα.
 Ἡ Ἀλληλογραφία μᾶς.
 Ἡ Βασιλικὴ Πύλη τῆς Ἀλεξανδρείας (εἰκὼν).

Ἡ πληθώρα τῆς ἐπειγούσης ὕλης μᾶς ἠνάγκασε νὰναβάλλωμεν διὰ τὸ προσεχὲς τὴν συνεχῆσαν τοῦ διηγήματος «Ὀνειρον καὶ ζωή».

Εἰς τὸ προσεχὲς: Τὸ 6' ἄρθρον τοῦ κ. Παλαμᾶ.—Ὁ ἰατρὸς Κότταρης, διήγημα ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου.—Οἱ ἀδελφές, ποίημα τοῦ Ἰέννυσον.—Ἐνα τραγοῦδι τοῦ Δροσίνη ὑπὸ Α. Ε. κτλ. κτλ.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἐστίαν»: Πρὸς τὸν κύριον ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἐστίας» Ἀθήνας.

Οὕτως αὐτόχρομα αἰνιγματώδης εἶναι ἡ παρένθεσις ἐν σ. 230: «pour adresser des chansons au futur et à la future reine (Ναυσίκα)!» Τί ζητεῖ τὸ ἐν παρενθέσει ὄνομα τῆς βασιλόπαιδος τῶν Φαιάκων, ἐσφαλμένως μάλιστα τυπωμένον, καὶ τίς ἡ σχέσις τῆς Ναυσίκας πρὸς τὰς γαλλικὰς λέξεις τῆς μεταφράσεως;

Καὶ τῶν ἐν τῷ τρίτῳ τμήματι δημοσιευομένων 60 παροιμιῶν καὶ ὀλίγων αἰνιγμάτων, ἐπίσης μειοῦται ἡ ἀξία διὰ τὴν μὴ παράθεσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου. Ὡς τὰ δημοτικὰ ἄσματα καὶ αἱ παροιμίαι καὶ τὰ αἰνίγματα εἶναι πρὸ πάντων μνημεῖα γλωσσικὰ, ἐν μεταφράσει δὲ μόνον τὸ περιεχόμενον αὐτῶν δύναται νὰ μελετηθῇ, καὶ τοῦτο οὐχὶ πάντοτε ἀκριθῶς, ὃ δ' ἐξωτερικὸς τύπος αὐτῶν παντελῶς μεταβάλλεται ὅθεν κατ' ἀνάγκην οὔτε ὑπὸ διαλεκτικῆν οὔτε ὑπὸ μετρικῆν ἐποψίν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξετασθῶσιν, ἐν ᾧ πολλάκις ὅλη ἡ χρησιμότης τῶν κατὰ τόπους παραλλαγῶν παγκοίνων μνημείων τῆς δημόδους φιλολογίας συνίσταται εἰς τὰς διαλεκτικὰς ἢ μετρικὰς διαφορὰς αὐτῶν.

Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι περιλαμβανονται καὶ εἰδήσεις περὶ ἠθῶν καὶ ἐθίμων, προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν τῶν Λεσβίων. Ἰδιαίτερας προσοχῆς ἀξία εἶναι τὰ περὶ

τῶν προλήψεων τῶν συνδεομένων πρὸς τὰς ἐορτὰς τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου καὶ τῆς Ἀναλήψεως, καίτοι αὗται δὲ εἶναι ἀγνωστοί, ἐπικρατοῦσαι καὶ ἀλλαγῆς τῆς Ἑλλάδος. Τὰ περὶ τῶν συνειθιζομένων κατὰ τοὺς γάμους καὶ τὰς κηδείας καὶ τὰ πανηγύρια ἐκτίθενται ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ, καὶ οὐδὲν εὐρίσκωμεν ἐν αὐτοῖς τὸ προσιδίχον εἰς μόνους τοὺς Λεσβίους, πλὴν τοῦ κατὰ τοὺς γάμους στολισμοῦ τῆς νύμφης διὰ τοῦ κνῆ, ὅστις καὶ ἐν ἄλλαις τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν συνειθίζεται.

Τῶν δ' ἀναγραφομένων προλήψεων εἰσίνετινες διαφέρουσαι πῶς τῶν ἀλλαγῶν ἐπικρατουσῶν, καὶ τοῦτου ἕνεκα περιέργοι καὶ διδακτικαί. Οὕτω π. γ. ἐν Λέσβῳ δρῦματα καλοῦνται οὐχὶ αἱ πρώται ἐξ ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου ὡς ἀλλαγῶν, ἀλλ' αἱ τελευταῖαι τοῦ Ἰουλίου ἀπὸ τῆς 25 καὶ αἱ πρώται πέντε τοῦ Αὐγούστου, ἐξ οὗ σαφῶς συναγομένον ὅτι ἡ προλήψις αὕτη ἔχει σχέσιν μὲ τὰς ἀρχαίας τὰς συνδεόμενας πρὸς τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Σερίου. Αἱ ἀναθεματίστρια εἶναι λίθοι ῥιπτόμενοι ὑπὸ τῶν διαβατῶν εἰς τόπους, ὅπου διεπράχθη φόνος, ἐξ οὗ καταδεικνύεται πιθανὴ ἡ γνώμη, τὴν ὁποῖαν ἐξέφερα πρὸ ἐτῶν περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐθίμου τούτου¹. Κατὰ τὰ πανηγύρια τὰ δέρματα τῶν σφαζομένων ἀρνίων δίδονται εἰς τὸν ἱερέα, τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο τοῦ δερματικοῦ διετήρησαν βεβαίως οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν προχριστιανικῶν χρόνων, ὃν αὐτὸ τὸ κατὰ τὰς θυσίας τῶν ἀρχαίων καθιερωμένον δικαίωμα τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπὸ τῆς πωλήσεως τῶν δερμάτων χρημάτων (τοῦ δερματικοῦ ἀργυρίου). Ὁμοίως ἐκ τῆς ἀρχαίας λάτρειας παρέμεινε παρὰ τοῖς Λεσβίοις καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ δεισιδαίμονος σεβασμοῦ πρὸς τὰ δένδρα, τὰ φυόμενα πλησίον ἐκκλησιῶν. Τούναντίον δ' ἀκριφῶς χριστιανικὴ παράδοσις εἶναι ἡ περὶ τοῦ περιπλανωμένου Ἰουδαίου, ἥτις οὐσιωδῶς διαφέρουσα τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν ἐπιχωριάζει καὶ ἐν Λέσβῳ καὶ ἀλλαγῆς τῆς Ἑλλάδος, καθὼς κατέδειξα πρὸ ἐτῶν ἐν τινὶ διατριβῇ². Ἀλλὰ πῶς ὀνομάζεται ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος ἐν Λέσβῳ; οἱ ἄλλοι Ἕλληνες τὸν καλοῦσι Κουτεντέν' ἐν Λέσβῳ δὲ μανθάνομεν ὅτι φέρει ὄνομα Κουτητῆς ἢ Κουλοτῆς, ὅπερ γαλλιστὶ μεταφράζεται le Court. Ἄν μὴ παρεφθάρη τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ τυπογράφου, καταστὰν ἀγνώριστον, παραδοξότατος μᾶς φαίνεται τοιοῦτος διαλεκτικὸς τύπος λέξεως σημαίνουσης τὸν κοντόν.

Ἐκ τῆς ἀναγραφῆς ταύτης καταφαίνεται ὁπόσον ποικίλη καὶ ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ περιεχομένη ἐν τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ λαογραφικῆς ὕλης. Εὐχόμεθα δ' ἵνα ταχέως ὁ κ. Ἰζωρτζακῆς ἐκδώσῃ καὶ τὸ

¹ Ἐν Νεοελληνικοῖς ἀναλέκτοις 1876 τ. Β' σ. 6.

² Ν. Γ. Πολίτου, Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος ἐν Ἑλλάδι ἐν Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τ. Ζ' 1871.

ἑλληνικὸν κείμενον, ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς συλλογῆς του, ἀφ' οὗ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ περιληφθῇ ἐν τόμῳ τῶν Δημωδῶν φιλολογικῶν πάντων τῶν ἐθνῶν, τῆς συλλογῆς ταύτης πρόγραμμα ἐχούσης τὴν δημοσίευσιν λαογραφικῆς ὕλης ἐν γαλλικῇ μεταφράσει. Ὁφείλομεν δὲ ν' ἀπονεύωμεν τὸν προσήκοντα ἔπαινον καὶ εἰς τὸν συνεργάτην τοῦ κ. Ἰζωρτζακῆ, τὸν καθηγητὴν κ. Leon Pineau, τὸν γνωστόν λαογράφον, ὅστις πλὴν ἄλλων αὐτοῦ ἐν ἐιδικοῖς περιοδικοῖς μονογραφικῶν ἐξέδωκεν οὐ πρὸ πολλοῦ δύο ἐκτενεστάτας λαογραφικὰς συλλογὰς, τὰ Παραμύθια τοῦ Ποατοῦ, καὶ τὴν Λαογραφίαν τοῦ Ποατοῦ, ἐν τῇ παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ Ernest Leroux ἐκδομένη Συναγωγῇ παραμυθίων καὶ δημοτικῶν ἄσματων. Διὰ τῆς μεθοδικῆς διατάξεως τῆς ὕλης, τῶν συγκριτικῶν σημειώσεων, τοῦ ἀναλυτικοῦ πίνακος, καὶ τῆς ἀκριβοῦς μεταφράσεως, ἐξ ἧς ἀποδεικνύεται καὶ τῆς ἑλληνικῆς κριτικῆς γνώσεως, προσέδωκεν εἰς τὸ βιβλίον τὸν ἐπιστημονικὸν τύπον, ὅστις εἶναι ἐχέγγυος ἀσφαλτοῦς καὶ καρποφόρου χρήσεως πάσης λαογραφικῆς συλλογῆς.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΣΟΝΝΕΤΑ

1
ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ

Γιὰ σέ, γέρο τυφλῆ, ποῦ πάντα ἐμπρὸς μου
 Σάν ἄλλον ἦλο βλέπω καὶ θαυμάζω,
 Γιὰ σέ φτερά λαβαίνει ὁ στοχασμός μου
 Ὅταν τὸν κόσμον πῶπλασες κυττάζω.

Σβύεται ἡ φωνή, θαμπώνεται τὸ φῶς μου
 Κ' ἐμπρὸς ἔτῳ Ἐκτορά σου ἀνατριχιάζω,
 Ἀνάπνοή γροικῶ μεγάλου κόσμου
 Καὶ τὸ κεφάλι γέρονω καὶ λογιάζω!

Τὸν μιστὸν αἰῶνα καταριόυμαι
 Ὅπου τὰ μάτια μου ἐμελλε ν' ἀνοίξω
 Κι' ὅπου δειλοὶ κι' ἀπελιπισμένοι ζοῦμε·

Ὅπου καρδιά δὲν ἔχω πειὰ νὰ δεῖξω,
 Ὅπου μισῶ καὶ τρομερὰ μισοῦμαι,
 Ὅπου φωτιὰ ἀναγκάζουμαι νὰ ῥίξω.

2

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Τὸν ἔπαινο τοῦ κόσμου δὲ ζητοῦμε,
 Δὲ γράφουμε γιὰ δόξα περιττή,
 Μέσα ἔστ' ἀστήτη μαῦρα ἠφαίστεια κλειοῦμε
 Καὶ ἔστ' ἡ φωνὴ μας σιέεται, ἀνάφτει ἡ γῆ.

Ἐστ' ἀγκάθια ματωμένοι περπατοῦμε,
 Δάση, βουνὰ περνοῦμε ἔς τὴ στιγμή,
 Νὰ πλάσσουμε νέο κόσμον ἐπιθυμοῦμε
 Γιατὶ ἐδῶ ζοῦνε ἀχάριστοι, δειλοὶ.

Ἐστὶ λύπη μας κανένας δὲ δακρύζει
 Καὶ δὲ ξέρουν τί κλειοῦμε ἔς τὴν καρδιά,
 Τὲς πλῆγές μας μονάχα ἡ γῆ γνωρίζει.

Μεγάλοι βασιλεῖς ἔς τὴ δυστυχία,
 Τὴ λύπη ποῦ σκληρὰ μᾶς βασανίζει
 Κάνουμε εὐθύς ἀκτίδες νὰ σκορπᾶ.